

Det kongelige justis- og beredskapsdepartement

Hamar, 18.10.2013

Deres ref:

Vår ref: Sak. nr. 13/12753
Saksbeh. Anne Huse Tlf.

Høringsuttalelse fra Glåmdal regionråd til NOU 2013:9 "Ett politi - rustet til å møte fremtidens utfordringer"

Glåmdal regionråd vedtok i møte 17.10.13 følgende uttalelse til NOU 2013:9 Ett politi rustet til å møte fremtidens utfordringer (Politianalysen):

Overføring av oppgaver fra politiet til bl.a. kommunene.

Et viktig prinsipielt spørsmål knyttet til oppgaveporteføljen til politiet er hva slags politi ønsker vi å ha. Fram til i dag har det vært et mål og villet politikk å ha sivilt preget politi som er lokalt forankret. Politiets sivile og forvaltningsoppgaver er ment å bidra til å skape et godt og tillitsfullt klima mellom politi og publikum. Lokal tilstedeværelse og disse sivile oppgavene ved siden av ordinære politioppgaver bidrar til å bygge gode relasjoner mellom politi og publikum. Dette er et viktig grunnlag for å styrke tilliten mellom politi og borgerne. Ønsker vi et politi med kun politioppgaver?

Det savnes en vurdering i utvalgets sin analyse om det i det hele tatt er noen positive sider med å ha ansvar for å løse sivile oppgaver fra politiet sin side i et lokalsamfunn. Man skulle tro at den kunnskap som politiet erverver innenfor det sivile saksfeltet kan være med å styrke det forebyggende politiarbeidet. En overføring av den sivile oppgaveportefølje til kommuner og andre etater kan medføre nye samarbeidsarenaer for å få løst oppgavene. Kommunene har ikke like forutsetninger for å løse nye oppgaver. Det er stor sannsynlighet at det vil måtte etableres samarbeid kommunene mellom som igjen kan medføre et større byråkrati.

I dag er det i hovedsak sivilt ansatte som behandler forvaltningssakene og de sivile sakene. Innenfor den sivile rettspleie må noen få saker behandles av lensmannen/politistasjonssjefen. Videre står disse ansvarlig for dette saksfeltet selv om sivilt ansatte saksbehandlere gjør saksbehandlingen. Videre må det påregnes at dersom politiet

skal gi i fra seg oppgaver til andre, må ressursene følge med. Umiddelbart synes derfor utviklingspotensialet å være lite.

En grundig og bred utredning er helt nødvendig før det kan tas standpunkt til disse spørsmålene. Utredningen må ikke bare behandle hvilke oppgaver politiet skal gi slipp på og hvem som skal overta de. Et sentralt tema i en slik utredning vil være hva det betyr for politiets rolle i samfunnet og forholdet til publikum at politiet ikke lenger skal ha sivile oppgaver. Kostnadene til eventuelle oppgaver som kommunen overtar, må fullfinansieres fra statens side. Fullfinansiering innebærer også kostnader relatert til kompetansebygging og rekruttering i forkant av en eventuell overføring av oppgaver.

Det er stor sannsynlighet for at det må spisses mer hvilke kommuner som kan ta på seg de oppgaver som utvalget anbefaler overført til kommunene. Noen av oppgavene som for eksempel Barnehus vil tvinge kommunene til å samarbeide da omfanget er for lite i den enkelte kommune til å kunne rettferdiggjøre en egen ordning. Et interkommunalt samarbeid som vertskommune eller interkommunale selskap vil generere høyere transaksjonskostnader enn om oppgaven fortsatt ligger til Politiet.

En overføring av oppgaver fra politiet til kommunene må fullfinansieres. Dette innebærer at transaksjonskostnader og samlede omkostninger ved å flytte oppgaver må presiseres.

Lokal struktur og organisering.

Utvalget drøfter responstid, men betydning av lokalkunnskap og det tette samarbeidet med kommunene vies liten plass. Geografi og responstid henger sammen. Responstid ved utrykning er en ting, men også faktisk kjøretid for innbyggere som trenger politiets tjenester (levere anmeldelser, bekymringsamtaler osv.). Med en tjenestestedsstruktur som foreslått vil avstanden for mange innbyggere til lokalt politi bli betydelig lengre enn i dag. Det er i analysen ikke drøftet hvordan politiet skal ivareta sin tilstedeværelse i de kommuner og lokalsamfunn hvor de ikke lenger skal vær lokalisert. Responstid og trygghet er viktig for det enkelte menneske og det enkelte lokalsamfunn uansett størrelse. Dersom den foreslåtte sentraliseringen av den lokale strukturen blir en realitet, bør lokal politimester og ordfører i de kommuner som mister sin lokale lensmann inngå en samarbeidsavtale, om hvordan samarbeidet politi/kommune skal være og hvordan politiet skal ivareta sin lokale tilstedeværelse i allerede etablerte fora som politiråd, beredskapsråd og SLT.

For å bygge tillit slik at politiet kan ha en positiv kommunikasjon med bl. a ungdom og foreldre/omsorgspersoner, må det satses på relasjonsbygging og ufarliggjøring. Dette krever et nærpolti med lik tilgjengelighet i alle landets kommuner.

Spørsmålet blir: Får vi mer nærpolti av å sentralisere? Et sannsynlig resultat er flere bilpatroljer, mindre lokalkunnskap og til syvende og sist et fjernpoliti.

Hvem skal i fremtiden bestemme endringer i lokal struktur.

Vårt grunnleggende synspunkt bør være at dette er et politisk spørsmål som gjelder lokalsamfunnsutvikling, tjenestetilbud og trygghet for innbyggerne. Politiet er en viktig

samfunnsaktør i det enkelte lokalsamfunn og er en viktig samarbeidspart for kommunen. Derfor vil vi fraråde at politiloven § 16 endres.

Med dagens praksis om at en ikke gjør endringer der hvor kommunene er uenige, betyr at enkeltkommuner i realiteten har veto. Det finnes eksempler på at enkeltkommuner har stoppet endringer som andre kommuner har sett på som gode og riktige. Spørsmålet er om en også i fortsettelsen skal la enkeltkommuner ha slikt veto – i og med at dette kan ha negative konsekvenser for andre kommuner. Vi anbefaler at denne «vetopraksis» endres og anbefaler at regjeringen beslutter når all relevant saksinformasjon foreligger. I slike sammenslåingsprosesser må kommunen være naturlig samarbeidspart for politiet og viktig høringsinstans.

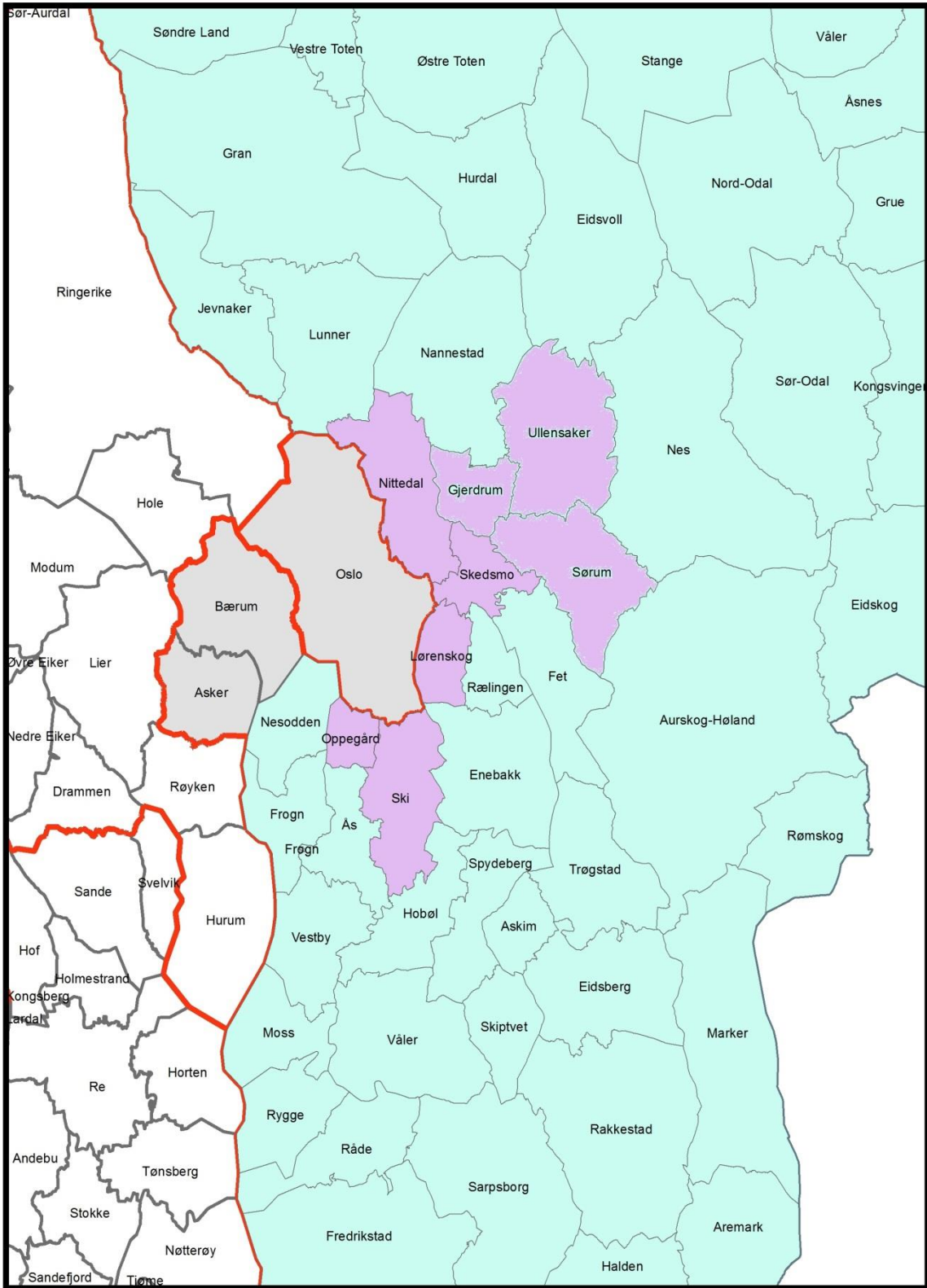
Ny distriktsstruktur.

Med regionmodellen blir Hedmark en del av distrikt Øst, sammen med Akershus øst for Oslo, Østfold og Oppland. Dette blir et stort distrikt, og et distrikt med en veldig variert demografi. Fire særtrekk kan trekkes fram. Lang grense mot Sverige, store geografiske områder med spredt befolkning, småbyer og til slutt, deler av distriktet grenser til Oslo, med storbyens karaktertrekk innenfor kriminalitet og demografi.

Med de forutsetninger som utvalget har gitt for sin anbefaling, støtter vi anbefaling med 6 regioner. Vi stiller likevel spørsmålet om det kan være hensiktsmessig å justere grensene mellom region Øst og Stor-Oslo. Flere av kommunene i Akershus øst for Oslo, er en del av Oslo tettsted. De vil også ha fellestrekk demografisk og med hensyn til kriminalitetsforekomst med Oslo. Vi spør oss også om hovedflyplassen på Gardermoen bør være en del av distrikt Stor-Oslo. Oslo politikammer har ansvaret for sikkerheten i forbindelse statsbesøk og andre høyprofilerte gjester til landet. Disse kommer i all hovedsak med fly til Gardermoen.

Ved å justere grensen noe for distrikt Øst og Stor Oslo, kan distrikt Øst også rendyrke en distrikts/småbyprofil, med Hedmark, Oppland, Østfold og deler av Akershus. Dernest vil dette distriktet ha en lang grense til Sverige, som gir mulighet for å utvikle spesialisert kompetanse på grensekryssende kriminalitet.

Vi har satt opp et forslag til hvilke kommuner som kan høre med til Stor-Oslo, og for det nye distrikt Øst. Dette er ikke ment som et ferdig gjennomarbeidet forslag, men som en illustrasjon på et alternativ. Med dette alternativet vil befolkningsgrunnlaget fortsatt gjøre distrikt Øst tilstrekkelig robust etter de kriterier som utvalget har satt opp.

Alternativt politidistrikt – Stor Oslo

Som foreslått av utvalget, med tillegg av kommunen Nittedal, Skedsmo, Lørenskog, Oppegård, Ski, Gjerdrum, Sørum og Ullensaker. De fem første kommunene er nabokommuner til Oslo, med en naturlig infrastruktur som gjør de til en del av «Stor-Oslo». Ullensaker er kommunen hvor Oslo Lufthavn ligger. Sørum og Gjerdrum kommuner ligger mellom Oslo og Ullensaker og vil således være en naturlig del av dette politidistriktet.

Et slikt politidistrikt vil da bestå av:	
Kommune	Innbyggertall (nærmeste 1000)
Oslo	627 000
Nittedal	22 000
Skedsmo	51 000
Lørenskog	34 000
Oppegård	26 000
Ski	29 000
Asker	57 000
Bærum	117 000
Gjerdrum	6 000
Sørum	16 000
Ullensaker	32 000
Totalt	1017 000
Et nytt politidistrikt Øst vil da bestå av:	
Fylke	Innbyggertall (Nærmeste 1000)
Hedmark	194 000
Oppland	187 000
Østfold	283 000
Akershus minus Nittedal, Skedsmo, Lørenskog, Oppegård, Ski, Asker, Bærum, Gjerdrum, Sørum og Ullensaker	178 000
Totalt	842 000

I tillegg:

Glåmdal regionråd mener at Kongsvinger bør vurderes som base for et nytt Politidistrikt Øst. Dette vil tilføre distriktet tiltrengte statlige arbeidsplasser, samtidig som man kan utnytte kompetansen som allerede finnes i regionen ift Politihøgskolens utdanningscenter i Kongsvinger. En base på Kongsvinger vil også kunne dra nytte av og videreutvikle kompetansen rundt grenseproblematikk som allerede finnes i regionen

Glåmdal regionråd oppfordrer til at man ser på resultater og erfaringer fra andre gjennomgående reformer de senere år før man starter gjennomføring av denne.

Med vennlig hilsen

Anne H. Huse
Regionrådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.